

Αττάλεια, 12 Οκτωβρίου 1998

**ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΗΓΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
(Πρώτη ημέρα εργασιών)**

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της πρώτης ημέρας, αλλά και των διμερών επαφών του (με τους Πρωθυπουργούς της Βουλγαρίας Ιβάν Κόστοφ, της Γιουγκοσλαβίας Μόμιρ Μπουλάτοβιτς και της Τουρκίας Μεσούτ Γιλμάζ) στο περιθώριο της Συνάντησης Κορυφής, έκανε δηλώσεις στους δημοσιογράφους και είπε τα εξής:

“Η σημερινή Συνάντηση Κορυφής των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης αποτελεί συνέχεια της πρώτης συνάντησης που πραγματοποιήθηκε πέρυσι τον Νοέμβριο στην Κρήτη.

Εάν κοιτάξουμε την πρόοδο των σχέσεων από πέρυσι το Νοέμβριο μέχρι σήμερα, μπορούμε να δούμε ότι η ελληνική πρωτοβουλία είχε πολύ θετική απήχηση και αποτελέσματα στη συνεργασία των χωρών της περιοχής αυτής.

Έκτοτε και συχνότερες επαφές υπάρχουν και περισσότερες ανταλλαγές απόψεων και συναντήσεων μεταξύ επίσημων και κυβερνήσεων. Υπάρχουν, βεβαίως, και προβλήματα, όπως το πρόβλημα του Κοσσυφοπεδίου και το πρόβλημα της Αλβανίας. Προβλήματα, τα οποία οδήγησαν σε εντάσεις. Όμως, διαπίστωσή μου είναι ότι για πρώτη φορά σε σχέση με τα προβλήματα αυτά υπήρξαν επαφές ανωτάτου επιπέδου, ώστε να υπάρξει συντονισμός των απόψεων και των δράσεων.

Αναφέρω ενδεικτικά στο θέμα του Κοσσυφοπεδίου τις συναντήσεις μου, όχι μονάχα με τον Πρόεδρο της Βουλγαρίας Πέτερ Στογιάνοφ και τον Πρόεδρο της Ρουμανίας Εμίλ Κονσταντίνεσκου, αλλά και τις τηλεφωνικές επαφές τις οποίες είχα με τη βουλγαρική κυβέρνηση και τον κ.Κόστοφ.

Στη σημερινή συνάντηση εξετάσαμε το πλαίσιο της συνεργασίας, τα προβλήματα της περιοχής μας και πώς μπορούμε να προωθήσουμε

ακόμη περισσότερο τη συνεργασία. Γιατί οφείλω να πω ότι διαπίστωσή μου είναι πως υπάρχει πολύς δρόμος, τον οποίο πρέπει να διανύσουμε. Έχουμε επαφές, ανταλλάσσουμε γνώμες, αλλά για να "δέσουμε" ακόμα στενότερα τις σχέσεις μεταξύ των χωρών μας, χρειάζεται η συνεργασία αυτή να πάρει όλο και πιο συγκεκριμένους μορφές. Και ένα είναι το ζητούμενο: Να δούμε πιο συγκεκριμένα το πώς μπορούμε να δουλέψουμε μαζί. Αυτή είναι μια πρώτη διαπίστωση.

Συζητήσαμε για το αν θα πρέπει να ενταχθεί το θέμα του Κοσσυφοπεδίου στην Κοινή Ανακοίνωση, η οποία θα εκδοθεί και συμφωνήσαμε γι' αυτό ότι θα πρέπει να υπάρχει κοινή θέση. Και αυτή τη στιγμή γίνεται από τους πολιτικούς διευθυντές μια εργασία για να υπάρξει μια καινή τοποθέτηση.

Σήμερα το απόγευμα με τον Γιουγκοσλάβο Πρωθυπουργό κ. Μπουλάτοβιτς συζητήσαμε το θέμα αυτό. Επανέλαβα τη θέση της Ελλάδας, ότι πρέπει με κάθε τρόπο να βρεθεί μια ειρηνική λύση των διαφορών, ότι δεν πρέπει να υπάρξει χρήση βίας, ότι θα πρέπει να εξαντληθούν όλα τα δυνατά μέσα, προτού γίνει οποιαδήποτε ενέργεια. Και μπορώ να πω ότι το κλίμα αυτή τη στιγμή μοιάζει να είναι ευνοϊκό για μια λύση, ώστε να μη χρειαστεί οποιαδήποτε πολεμική δράση.

Επίσης, σήμερα το απόγευμα συναντήθηκα και με τον Βούλγαρο Πρωθυπουργό κ. Κόστοφ και συζητήσαμε τα διμερή θέματα. Υπάρχει μια καλή εξέλιξη της διμερούς συνεργασίας.

Τέλος, σήμερα το βράδυ είχα συνάντηση με τον Πρωθυπουργό της Τουρκίας κ. Γιλμάζ. Μετά από την εξέταση της κατάστασης στην περιοχή, των προβλημάτων που υπάρχουν και των θέσεων που υποστηρίζουν οι δυο χώρες, θίξαμε και τα διμερή θέματά μας. Διαπιστώσαμε ότι υπάρχουν πολλά προβλήματα, ότι η συνεργασία δεν είναι αυτή που θα έπρεπε να έχουμε και ότι αυτό οφείλεται στην ύπαρξη διαφορετικών θέσεων που έχει η κάθε χώρα και οι διαφορές αυτές δεν βρίσκουν τη λύση τους.

Ο κ. Γιλμάζ υποστήριξε τη γνωστή θέση της Τουρκίας, ότι θα πρέπει να υπάρξει εφ' όλης της ύλης διάλογος.

Εμείς επαναλάβαμε τη γνωστή μας θέση ότι ένας εφ' όλης της ύλης διάλογος έχει υπάρξει στο παρελθόν, ότι αυτός ο διάλογος δεν οδήγησε πουθενά, ότι τα επιχειρήματα, τα οποία χρησιμοποιεί η κάθε χώρα είναι γνωστά στην άλλη χώρα και γι' αυτό ο μόνος τρόπος για να υπάρχει μια θετική πρόοδος είναι η προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης ή η αναγνώριση της δικαιοδοσίας του Δ.Δ.Χ., ώστε η κάθε χώρα αν κρίνει ότι πρέπει να προσφύγει σ' αυτό να έχει αυτή τη δυνατότητα.

Εμείς τονίσαμε ότι στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και στις σχέσεις της Ε.Ε με τρίτες χώρες, αυτή η αναγνώριση της δικαιοδοσίας του Δ.Δ.Χ. είναι απαραίτητη και ότι αν η Τουρκία θέλει μια στενή

συνεργασία με την Ε.Ε., θα πρέπει οπωσδήποτε κάποτε να κάνει το βήμα αυτό.

Υπάρχουν αυτή τη στιγμή σε εξέλιξη, όπως είναι γνωστό, στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα του κ.Σολάνα, επαφές και συνεννοήσεις για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Συμφωνήσαμε ότι οι συζητήσεις αυτές θα πρέπει να συνεχιστούν και ότι θα πρέπει να δοθούν οδηγίες στους μονίμους αντιπροσώπους, στο ΝΑΤΟ, να συνεχίσουν αυτές οι συζητήσεις και να φθάσουμε σε κάποια αποτελέσματα, γιατί δεν πρέπει να υπάρχουν αφορμές για εντάσεις. Και θα πρέπει τουλάχιστον, όσον αφορά τα θέματα αυτά που χειρίζεται το ΝΑΤΟ ή χειρίζονται η Ελλάδα και η Τουρκία στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ, να περιορισθούν όσο το δυνατόν οι αφορμές των εντάσεων.

Εμείς, υπενθυμίσαμε επίσης στον κ.Γιλμάζ ότι υπάρχει και μια διαδικασία, η οποία έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από εμπειρογνώμονες οι οποίοι θα εξετάσουν νομικά θέματα. Ότι αν πράγματι χρειάζεται να εξετασθούν ορισμένα θέματα, πέρα από αυτό της υφαλοκρηπίδας, που εμείς πιστεύουμε, υπάρχει πάντα αυτή η διαδικασία για να εξετασθούν τα θέματα αυτά.

Εμείς πιστεύουμε ότι θα πρέπει να προχωρήσει η συζήτηση για το θέμα της υφαλοκρηπίδας.

Τέλος, είμαστε ανοικτοί σε οποιεσδήποτε προτάσεις. Υπάρχουν οι πρεσβείες, οι πρέσβεις μας οι οποίοι μπορούν οποτεδήποτε, με οδηγίες των κυβερνήσεων, να καταποτίζουν η μία την κυβέρνηση της άλλης χώρας για απόψεις και ενέργειες.

Η συζήτηση με τον κ.Γιλμάζ έγινε σε πολύ φιλικό κλίμα. Και πιστεύω ότι όπως κάθε συζήτηση είναι χρήσιμη. Μπορεί να μην επιλύει προβλήματα, αλλά συντελεί στο να υπάρχει μια καλύτερη πληροφόρηση για την άποψη της άλλης πλευράς και μία καλύτερη αντίληψη για το πώς μπορεί να γίνει ο χειρισμός των θεμάτων, που αποτελούν προβλήματα.

Λυπάμαι γιατί δεν υπήρχε πρόοδος. Είναι γνωστό αυτό το φαινόμενο στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και ελπίζω ότι κάποτε θα μπορέσουμε να ξεπεράσουμε αυτές τις δυσκολίες".

Στη συνέχεια ο Πρωθυπουργός απάντησε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Τ. ΜΠΕΡΜΠΕΡΑΚΗΣ (ΜΙΛΛΙΕΤ): Θα ήθελα να σας ρωτήσω αν στη συνάντησή σας με τον κ. Γιλμάζ διαπιστώθηκε ότι το κλίμα στο Αιγαίο είναι κάπως καλύτερο απ' ό,τι ήταν παλιότερα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οχι, δεν διαπιστώθηκε αυτό, γιατί -όπως σας είπα στην αρχή- το κλίμα δεν είναι καλό.

Ε. ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ (DIE WELT): Μήπως συμφωνήσατε με τον κ. Γιλμάζ για κάποια άλλη συνάντησή σας σε ένα άλλο πλαίσιο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν υπήρξε τέτοια συμφωνία, αλλά όπως συμβαίνει με τον κ. Γιλμάζ ή τον κ. Ντεμιρέλ συναντιόμαστε σε διεθνή βήματα και θα υπάρξουν και άλλες συναντήσεις.

Γ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ (ΤΑ ΝΕΑ): Κύριε Πρόεδρε, κατά τη συνάντησή σας με τον κ. Γιλμάζ τέθηκε από μέρους του θέμα για τους ρωσικούς πυραύλους S-300;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι, δεν αναφέρθηκε καθόλου σε αυτό το θέμα. Εγώ, βέβαια, αναφέθηκα στο Κυπριακό και είπα ότι το Κυπριακό δεν είναι θέμα διμερών σχέσεων, αλλά είναι θέμα διεθνές. Τόνισα ακόμη ότι οι δύο χώρες πρέπει να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να αρχίσει ένας διάλογος, στο πλαίσιο του ΟΗΕ, προκειμένου να εφαρμοστούν οι αποφάσεις του.

Γ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, στο πρόσφατο παρελθόν η τουρκική πλευρά είχε αρνηθεί να εντάξει τις συναντήσεις των "σοφών" στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπάρχει κάποια αλλαγή στάσης που θα επιτρέψει να προχωρήσει αυτή η διαδικασία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ. Γιλμάζ δεν απάντησε στην πρότασή μου και από τη σιωπή του συμπεράνα ότι δεν τη δέχεται.

ΒΡΕΤΑΝΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα υπάρξει εν τέλει διάλογος Ελλάδας-Τουρκίας, μετά την αποψινή συνάντησή σας με τον κ. Γιλμάζ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εξήγησα, προηγουμένως, στους εκπροσώπους του ελληνικού Τύπου ότι ο κ. Γιλμάζ πρότεινε να υπάρξει εφ' όλης της ύλης διάλογος μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Και απάντησα ότι υπήρξε τέτοιος διάλογος μεταξύ των δύο χωρών επί πολλά έτη, ο οποίος όμως δεν κατέληξε πουθενά. Σύμφωνα με εμάς, το αποτέλεσμα του διαλόγου ήταν η Τουρκία να προβάλλει νέες διεκδικήσεις και να διατυπώνει νέους ισχυρισμούς.

Ως εκ τούτου πιστεύουμε ότι υπάρχει ένας και μοναδικός τρόπος προς εξεύρεση λύσης στα προβλήματα τα οποία έχουν οι δύο χώρες, και αυτός ο τρόπος είναι να παρουσιάζονται τα θέματα αυτά στο Διεθνές Δικαστήριο.

Εμείς, από την πλευρά μας, πιστεύουμε ότι υπάρχει ένα πρόβλημα στις σχέσεις των δύο χωρών: Εκείνο της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας.

Το πρόβλημα αυτό σημειώθηκε στη συνάντηση εμπειρογνομόνων, στο πλαίσιο της Ε.Ε.. Και ένα αποφασιστικό βήμα προς εξομάλυνση των σχέσεων θα ήταν η επανέναρξη των συζητήσεων για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας και παραπομπή αυτού του προβλήματος στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Σας ευχαριστώ.